
B E R G E N S A L L I A N S E N

Brannsamarbeid i bergensregionen

Prosjektbeskrivelse

For utarbeidelse av samarbeidsavtale, vedtekter, oppgaver og organisering

Oktober 2015

1. Innledning

Bergensalliansen, som er en politisk møteplass for 22 kommuner i Hordaland har utarbeidet en rapport i 2015, «Mulig samarbeidsmodell for fremtidens brann- og redningstjeneste i Bergensregionen», som anbefaler at det etableres et samarbeid mellom selvstendige brann- og redningstjenester i bergensregionen.

Rapporten anbefaler at samarbeidet må være basert på en etablering av et felles styre og med et sekretariat for koordinering og oppfølging av samarbeidet og oppgavene som blir lagt til samarbeidet. Brann- og redningstjenesten i den enkelte kommune skal fortsatt ha lokal tilstedeværelse i henhold til dagens krav til innsatstid, og det skal fortsatt være den enkelte kommune som vedtar sin egen brannordning. Anbefalingen er altså et samarbeid mellom selvstendige brann- og redningsvesen.

Mulighetsstudiet viser at det er flere oppgaver og tjenester hvor et samarbeid mellom kommunene kan bidra til å videreutvikle en bedre brann- og redningstjeneste for innbyggerne i kommunene.

Mulighetsstudiet er behandlet og drøftet i Bergensalliansen (mars 2015) og er sendt ut til alle 33 kommuner i Hordaland (mai 2015) med en anbefaling om at flest mulige kommuner er med i prosjektet som skal se på etablering av et samarbeid.

Sekretariatet til Bergensalliansen har fått i oppdrag fra styringsgruppen til Bergensalliansen for mulighetsstudiet, å utarbeide en prosjektbeskrivelse (dette dokumentet), som skal føre fram til et grunnlag for etablering av et samarbeid om brann- og redningstjenesten, etter den modellen som mulighetsstudiet anbefaler.

Dette innebærer et prosjekt med utarbeidelser av utredninger knyttet til oppgaver og økonomi, organisasjonsmodell, utarbeidelse av en samarbeidsavtale og vedtekter for samarbeidet. Mange kommuner (pr. oktober 2015 bekreftet positivt fra 30 kommuner) har sluttet seg til prosjektet, og det er søkt om nasjonal pilotstatus for prosjektet.

Denne prosjektbeskrivelsen angir en overordnet gjennomføringsplan og danner grunnlag for å utarbeide mandat og prosjektplan med nødvendige tilleggsdokumenter.

2. Bakgrunn

Bergensalliansen har gjennom flere år hatt et fokus på utfordringene og risikobildet som brann- og redningstjenestene i vår region står overfor. Alliansen gjennomførte derfor en egen risikokartlegging for kommunene i Bergensalliansen vinteren 2013, som ble presentert i mars 2014. Denne kartleggingen belyste utfordringer vi står overfor i regionen, som førte til en egen brann- og redningskonferanse i juni 2014.

Til brann- og redningskonferansen inviterte alliansen alle de politiske og administrative beslutningstakerne i Hordaland som ordførere, formannskap, rådmenn og brann- og redningssjefer, i tillegg til fylkesmannen. En av konklusjonene fra konferansen var at Bergensalliansen, gjennom et eget mulighetsstudie, skulle utrede mulige samarbeidsløsninger for brann- og redningstjenesten som kunne realiseres i vår region.

Høsten 2014 ble det derfor besluttet i Bergensalliansen å etablere et prosjekt, som også Fylkesmannen i Hordaland har støttet med skjønnsmidler. Prosjektet ble ledet av en politisk styringsgruppe fra Bergensalliansen med byrådsleder Martin Smith-Sivertsen fra Bergen

kommune, ordfører Terje Søviknes fra Os kommune, ordfører Hans-Erik Ringkjøb fra Voss kommune, ordfører Nils Marton Aadland fra Meland kommune og ordfører Kari-Anne Landro fra Sund kommune.

Studiet ble gjennomført av sekretariatet til Bergensalliansen i perioden januar til mai 2015, med ekstern bistand fra PwC til prosessledning, planlegging, gjennomføring og utarbeidelse av rapport for studiet.

Orientering om prosjektet og forespørsel om deltakelse ble sendt til alle ordførere, rådmenn og brann- og redningssjefer i medlemskommunene til Bergensalliansen (Bergen, Sund, Os, Austevoll, Meland, Radøy, Samnanger, Voss, Vaksdal, Askøy, Osterøy, Masfjorden, Lindås, Modalen, Fjell, Fusa, Fedje, Gulen, Øygarden, Tysnes, Kvam og Austrheim), i tillegg til kommunene som ikke er medlem i alliansen fra Sunnhordland og Hardanger.

Det ble etablert referansegrupper for brannsjefer og rådmenn utfra geografisk representasjon, størrelse og interesse. I referansegruppen for brannsjefene deltok også brannsjefer fra kommuner som ikke er medlem av Bergensalliansen. Anbefalingen i rapporten er basert på dokumentstudier og arbeidsmøter med referansegrupper for brannsjefer og rådmenn. Det har også vært tett dialog med styringsgruppen og individuelle samtaler med brannsjefer fra referansegruppen.

Anbefaling fra mulighetsstudiet

Rapporten anbefaler, basert på en kvalitativ vurdering av kriteriene som er lagt til grunn for mulighetsstudien, at det etableres et samarbeid mellom brann- og redningstjenesten fra kommunene med et felles styre og samarbeidet (§ 27-modellen fra Kommuneloven), etablering av et sekretariat for koordinering og oppfølging av samarbeidet og bruk av vertskommune for oppgaver som skal ivaretas av samarbeidssekretariat.

Dette er en samarbeidsmodell som det er gode erfaringer med gjennom IUA Bergen region. Rapportens vurdering er at et samarbeid mellom selvstendige brann- og redningstjenester, er med på å bygge opp under de kriteriene som er gitt for dette mulighetsstudiet, og å sikre innbyggerne en best mulig brann- og redningstjeneste i regionen uavhengig av kommunegrenser. En slik samarbeidsmodell basert på fortsatt selvstendige brann- og redningstjenester, vil også bygge opp under mange av de tiltakene som er beskrevet i Brannstudien til DSB.

Rapporten påpeker at brann- og redningstjenesten fortsatt skal ha lokal tilstedeværelse i henhold til dagens krav til innsatstid, og at det fortsatt skal være den enkelte kommune som setter sin egen brannordning. Samarbeidet må bygge på de samarbeidsområder som er kommet frem i samtaler med brannsjefene og rådmenn i referansegruppene.

Disse samarbeidsområdene er:

- Etablering av en brannfaglig arena for regionen
- Regional ROS-analyse som grunnlag for samlet beredskap
- Etablere samlet oversikt over utstyr, kompetanse og kapasitet
- Standardisering av utstyr, gjennom felles spesifikasjoner og innkjøpsamarbeid
- Bygge kompetanse gjennom felles opplæring, kurs og øvelser
- Spesialisering av tjenester, eksempler på dette er tungbilredning og sjøredning
- Samarbeid om forebyggende arbeid
- Samarbeid om beredskap, felles utstyr, kompetanse og kapasitet for håndtering av hendelser som den enkelte brann- og redningstjeneste ikke kan dimensjoneres for å håndtere
- Etablering av enhetlig ledelsessystem (ELS) for hele regionen
- Samarbeid om ulike systemverktøy, f.eks. krisehåndteringsverktøy (CIM)

2. Prosjektmodell og hovedfaser

For å sikre en helhetlig prosess for gjennomføring av prosjektet med hensiktsmessig styring og nødvendig involvering, foreslås det en prosjektmodell som tar høyde for alt arbeid, herunder alle utredninger og avklaringer som er nødvendig for å fatte en endelig beslutning om iverksettelse av et eventuelt brannsamarbeid i Bergensregionen.

Fase 1 - Planlegging (oktober-november 2015)

I denne fasen skal prosjektdokumentasjon og prosjektmodell utarbeides og aktiviteter med definerte leveranser planlegges. Planleggingen henger tett sammen med anbefalingen fra mulighetsstudiet. Prosjektet er ikke finansiert og dette må også avklares i denne fasen. Det er en forutsetning fra kommunene at prosjektet og deltakelse i dette ikke medfører ekstra kostnader.

Styringsgruppen skal utnevne prosjektorganisasjonen, herunder prosjektleder, prosjektgruppe, arbeidsgrupper og referansegrupper.

Det tas sikte på god involvering og medvirkning fra alle deltakende kommuner. Etter mal fra sammensetning av styre og arbeidsutvalg i IUA Bergen region skal prosjektgruppe og arbeidsgrupper være bredt sammensatt for å sikre god geografisk spredning. Som hovedprinsipp skal gruppene være sammensatt av:

- 1 representant fra kommunegruppe 1
- 1 representant fra kommunegruppe 2
- 1 representant fra kommunegruppe 3
- 1 representant fra kommunegruppe 4
- 1 representant kommunegruppe 5

Fellesrepresentantene skal i tillegg til geografisk fordeling også representere ulike kommunestørrelser. Det skal derfor tilstrebes 2 representanter fra kommuner over 10 000 innbyggere og 2 representanter fra kommuner under 10 000 innbyggere.

Representantene i prosjektgruppen skal representere 2 rådmenn og 3 brannsjefer.

Kommunegrupper etter prinsipp som i vedtektene til IUA Bergen region

1	Bømlo, Stord, Fitjar Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang
2	Austevoll, Os, Fusa, Sund, Fjell, Øygarden, Askøy
3	Masfjorden, Fedje, Austrheim, Radøy, Lindås, Meland, Modalen
4	Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Voss, Vaksdal, Samnanger, Osterøy
5	Bergen

Kommunegruppene bidrar til å sikre en best mulig geografisk spredning, mens innbyggertallet skal sørge for at små, store og mellomstore fagmiljøer blir involvert i alle arbeidsgrupper. På grunn av ulik antall kommuner pr kommunegruppe og flere kommuner under 10 000 innbyggere enn over, vil den endelige sammensetningen av prosjektgruppe og arbeidsgrupper avvike noen fra hovedprinsippene.

Som en sentral del av prosjektet, skal det utarbeides egen informasjons- og kommunikasjonsplan. Formålet med planen er å gi rett informasjon til rett person til rett tid. Dette skal sikre god dialog mellom prosjektet og alle involverte.

De tillitsvalgte på fylkesnivå skal inviteres med i prosjektet tidlig i denne fasen.

Beslutningspunkt

Styringsgruppen godkjenner endelig mandat, prosjektorganisasjonen og utnevner deltakere.

Fase 2 – Gjennomføring (oktober 2015 til mars 2016)

Hovedaktivitetene i denne fasen er å sikre god ledelse av prosjektet, herunder koordinering og rapportering til styringsgruppen. Det er viktig å sørge for at samspillet i prosjektgruppen og mellom prosjektgruppen og arbeidsgruppene fungerer og at leveransene kommer som avtalt.

Beslutningspunkt

Styringsgruppen behandler prosjektgruppens innstilling og rapport, og legger frem en anbefaling for møtet i Bergensalliansen i mars 2016.

Fase 3 – Forankring (mars 2016 til september 2016)

Bergensalliansens utarbeider felles saksutredning med innstilling til den enkelte kommune.

Beslutningspunkt

Felles saksutredning med likelydende forslag til vedtak oversendes til behandling i hver enkelt kommune. Oppstart av et eventuelt samarbeid januar 2017.

3. Forhold som gir føringer for utarbeidelse av prosjektmandat

Styrende dokumenter

1. Bergensalliansens rapport «Mulig samarbeidsmodell for fremtidens brann- og redningstjeneste i regionen» - mai 2015
2. Søknad om nasjonal pilotstatus – Bergensalliansen mai 2015
3. Kriterier for pilotprosjekt – DSB / Dep (dersom pilotstatus)

Relaterte prosjekter / vurderinger

1. Risikokartlegging for Bergensalliansen, Norkart mars 2014
2. DSB, Brannstudien, brann- og redningsvesenets organisering og ressursbruk, desember 2013
3. KS-rapporten: KS/NTNU Samfunnsforskning AS, Fremtidens brann- og redningsvesen, september 2013
4. Evaluering av brannene i Lærdal, Flatanger og Frøya, PwC sept 2014
5. Evaluering av brannen i Gudvangatunnelen, Statens havarikommisjon jan 2015
6. IUA Bergen region, vedtekter av juni 2012

Mulighetsstudiets anbefaling

«Basert på de kriteriene som er gitt og erfaringer fra andre interkommunale samarbeid som involverer brann- og redningstjenesten i kommunene, anbefales det etablering av en samarbeidsmodell basert på:

- Etablering av felles styre for samarbeidet
- Etablering av et sekretariat for koordinering og oppfølging av samarbeidet
- Bruk av vertskommune for oppgaver som skal ivaretas av samarbeidet»

4. Ansvar

Prosjekteier
(styringsgruppen/
sekretariatet til
Bergensalliansen)
ansvar

- Forankre prosjektets arbeid blant deltakerkommunene
- Bindeledd mellom styringsgruppe og prosjektleder
- Finansiering og budsjett for prosjektet
- Følge opp prosjektleder mht. fremdrift og økonomi
- Rapportering til styringsgruppen

Prosjektleders
ansvar

- Organisere og lede arbeidet i samsvar med prosjektbeskrivelse og mandat
- Utarbeide mandat for delprosjekter
- Utarbeide fremdriftsplan
- Utarbeide informasjon og kommunikasjonsplan
- Rapportere til styringsgruppe / prosjekteier i samsvar med milepælsplan
- Involvering av referansegrupper med særskilt fokus på tillitsvalgte
- Følge opp arbeidsgrupper og delprosjekter
- Sørge for at prosjektgruppens og arbeidsgruppens arbeid dokumenteres
- Utarbeide innstilling / rapport til styringsgruppe / prosjekteier inkl. økonomisk kalkyle

Prosjektdeltakernes ansvar

- Være medansvarlig for prosjektets framdrift og resultat
- Bedra til at prosjektgruppen / arbeidsgruppene fungerer som team
- Ansvar for et godt samarbeidsklima i gruppene
- Arbeide konstruktivt og målrettet iht. prosjektbeskrivelse og mandat for prosjektet og delprosjekter

Bergen 7. oktober 2015

Terje Søviknes
ordfører

Martin Smith-Sivertsen
byrådsleder

Nils Marton Aadland
ordfører

Kari-Anne Landro
ordfører

Hans-Erik Ringkjøb
ordfører